

De voorzitter van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
30 augustus 2003	PO/OO/2003/44725		25 september 2003
Onderwerp	Doorkiesnummer		
vragen van de leden Vergeer-Mudde en Kant			

Hierbij zend ik u, mede namens mijn ambtgenoten voor Vreemdelingenzaken en Integratie en van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het antwoord op de vragen van de leden Vergeer-Mudde en Kant van uw Kamer over het onderzoek inzake segregatie in Amsterdam.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 2020316420.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(Maria J.A. van der Hoeven)

Antwoord op de schriftelijke vragen van het lid Vergeer-Mudde en Kant van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (ingezonden d.d. 30 augustus 2003, kenmerk 2020316420).

1. Wat is uw oordeel over het onderzoek naar segregatie in Amsterdam, dat is uitgevoerd door het SCO-Kohnstamm Instituut?

Het onderzoek geeft de feitelijke situatie met betrekking tot de segregatie in het primair en het voortgezet onderwijs in Amsterdam weer, geeft meningen van betrokkenen en doet een aantal aanbevelingen. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de gemeente Amsterdam. Het onderzoek constateert een onevenwichtigheid in de verdeling van allochtone leerlingen over de scholen. Er zijn relatief te veel "zwarte" en te veel "witte" scholen en te weinig meer gemengde scholen in vergelijking met de samenstelling van de bevolking in de wijk/buurt. Het rapport doet een aantal aanbevelingen aan de gemeente Amsterdam, mede op basis van de gesprekken met betrokkenen. De eerste aanbeveling luidt om geen stedelijk spreidingsbeleid te voeren, met als motivering dat elke vorm van dwang averechts werkt. De onderzoekers zien meer in de vermindering van de woonsegregatie. Verder stelt men voor te investeren in onderwijshuisvesting en leraren met name op scholen met achterstandsleerlingen. Het geven van voorlichting aan ouders en het ondersteunen van afspraken tussen scholen over het opnemen van leerlingen die een betere menging opleveren is een volgende aanbeveling. Ten slotte wil men de uitwisseling tussen verschillende scholen buiten en binnen schooltijd stimuleren. Ik kan mij vinden in de conclusies en de aanbevelingen van het onderzoek. Gedwongen spreiding in het onderwijs is geen optie die door het Kabinet wordt ondersteund. Een meer evenwichtige spreiding van leerlingen kan slechts op vrijwillige basis plaatsvinden. De aanbevelingen in het onderzoek sluiten daarop aan. Om tot een meer evenwichtige bevolkingssamenstelling van zogenaamde concentratiewijken in Amsterdam te komen en aldus de woonsegregatie tegen te gaan is een krachtige voortzetting van de herstructureringsoperatie noodzakelijk. Door middel van het creëren van een gedifferentieerd woningaanbod in de concentratiewijken kunnen midden en hoge inkomens weer aan de stad gebonden worden. De beleidsvoornemens op het terrein van ISV II / GSB III hieromtrent worden nog dit jaar aan uw Kamer kenbaar gemaakt.

De Kamer ontvangt dit najaar een beleidsstandpunt op de verkenning van de Onderwijsraad naar de toepassing van artikel 23 van de Grondwet. In de reactie zal eveneens worden ingegaan op de segregatieproblematiek in het onderwijs.

2. Deelt u de mening dat de bedoelde ontwikkelingen tot maatschappelijke problemen en spanningen kunnen leiden?

Segregatie in het onderwijs vloeit voor een belangrijk deel voort uit de concentratie van allochtonen in buurten en wijken. Immers de meeste ouders kiezen een basisschool voor hun kind in de buurt.

Het uitgangspunt is dat de kinderen zoveel mogelijk in de buurt of wijk naar school kunnen gaan en dat de ouders vrijheid van schoolkeuze hebben. Aan de

andere kant heeft een verdergaande segregatie in het onderwijs nadelige gevolgen voor de samenleving.

Kinderen zullen zoveel mogelijk met elkaar moeten kunnen opgroeien. De school is daarvoor een uitgelezen ontmoetingsplaats. Daarnaast kan natuurlijk ook door activiteiten naast de school, zoals sport en cultuur deze ontmoeting plaatsvinden. In feite gaat het erom dat autochtonen en allochtonen met elkaar de samenleving vormen en allochtonen zoveel mogelijk moeten kunnen integreren in de maatschappij. Dat geldt ook in wijken die meer dan evenredig bestaan uit allochtone burgers. Ook in deze wijken zal de integratie voort moeten gaan. De school vervult daarin uiteraard een heel belangrijke rol. De kwaliteit van het onderwijs staat daarbij voorop. Deze scholen worden extra gefaciliteerd om de benodigde kwaliteit te kunnen bieden. Ook wijst onderzoek uit dat op zwarte scholen een zekere specialisatie plaats vindt. Er ontwikkelt zich een specifieke manier van les geven die positieve resultaten oplevert ten aanzien van prestaties van leerlingen.

Daarnaast kunnen gemeenten in overleg met de scholen afspraken maken over de meer evenwichtige spreiding van leerlingen.

3. Bent u op de hoogte van deze problematiek in andere steden? Zo neen, bent u bereid om te stimuleren dat in andere steden een vergelijkbaar onderzoek wordt gedaan?

In veel andere steden is in meer of mindere mate eveneens sprake van segregatie in het onderwijs. In het algemeen gaat het om een vergelijkbare problematiek. Gemeenten kunnen uiteraard in het kader van hun verantwoordelijkheid zelf opdracht geven voor een dergelijk onderzoek.

4. Deelt u de mening dat de genoemde ontwikkeling niet uitsluitend een probleem van de grote steden is, maar dat het een landelijk probleem is waar dus ook de regering verantwoordelijk voor draagt?

Ik deel deze mening met de kanttekening dat de segregatie in de grotere gemeenten meer pregnant aan de orde is. In de bij het antwoord op vraag 1 genoemde beleidsreactie zal ik nader ingaan op de verantwoordelijkheid van de regering in deze.

5. Bent u bereid gemeenten actief voor te lichten over de negatieve effecten van hoge ouderbijdragen en voorscholen die gekoppeld worden aan zwarte scholen.?

Ouderbijdragen in het basisonderwijs zijn vrijwillig. Scholen mogen een kind niet weigeren als deze bijdrage niet betaald kan worden of men deze bijdrage niet wenst te betalen. Dit is o.a. opgenomen in de jaarlijkse onderwijsgids voor ouders en verzorgers. In de schoolgids die de school jaarlijks uitbrengt wordt een zelfde passage opgenomen. Voorscholen zijn vooral bedoeld voor het bieden van VVE-programma's aan kinderen die taalachterstanden hebben. Het VVE-beleid is erop gericht voorschoolse voorzieningen te koppelen aan basisscholen om een doorgaande lijn van de programma's te garanderen. VVE-voorzieningen richten zich zowel op kansarme allochtone als autochtone leerlingen. Gemeenten hebben

een eigen verantwoordelijkheid –in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid- om dit beleid vorm te geven.

6. Bent u bereid schoolbesturen aan te moedigen om ouderbijdragen niet te hoog vast te stellen, zodat dit voor ouders met een laag inkomen geen belemmering vormt?

Met brief van 10 maart 2003 (kenmerk SFB/2003/7748) is uw Kamer uitgebreid geïnformeerd over de beheersing van de schoolkosten, waarin een passage is opgenomen over een gedragscode voor een vrijwillige ouderbijdrage in het primair en voortgezet onderwijs. In de brief wordt vermeld dat een dergelijke gedragscode helaas niet haalbaar blijkt te zijn voor het gehele primair en voortgezet onderwijs. Een aantal afzonderlijke organisaties is inmiddels wel bezig een dergelijke gedragscode voor hun achterban te ontwikkelen.